

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 22 maja 1946 r.

Nr 17

T R E Ś Ć:

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

Poz. 114 — z dnia 11 kwietnia 1946 r. w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa.

203

ROZPORZĄDZENIA:

115 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 kwietnia 1946 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa, Przemysłu, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Aprowizacji i Handlu, Komunikacji, Poczty i Telegrafów oraz Ziem Odzyskanych o określeniu osób, których przedsiębiorstwa przechodzą na własność Państwa

213

116 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 kwietnia 1946 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu, Aprowizacji i Handlu, Żeglugi i Handlu Zagranicznego oraz Komunikacji o określeniu trybu ujawnienia w księgach hipotecznych, rejestrach handlowych i innych rejestrach publicznych przejścia na własność Państwa i osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstw, nieruchomości i praw hipotekowanych

215

117 — Ministra Skarbu z dnia 16 kwietnia 1946 r. o upoważnieniu urzędów celnych do orzekania w sprawach karnych skarbowych oraz o ustaleniu okręgów miejscowej właściwości tych urzędów

215

114

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 11 kwietnia 1946 r.

w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa.

Na podstawie art. 2 ust. 7 i art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o „ustawie” rozumie się przez to ustawę z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17).

2. Pod określeniem „właściwy minister” rozumie się ministra właściwego ze względu na rodzaj przedsiębiorstwa.

I. Komisje do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw.

§ 2. Jako organa właściwych ministrów dla spraw przejmowania przedsiębiorstw na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego tworzy się Główną Komisję do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw oraz wojewódzkie komisje do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw.

§ 3. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o „Główniej Komisji” albo o „woje-

wódzkiej komisji”, rozumie się przez to Główną Komisję do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw bądź wojewódzką komisję do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw.

§ 4. 1. Główna Komisja działa przy Centralnym Urzędzie Planowania. Wojewódzkie komisje działają przy urzędach wojewódzkich po jednej dla obszaru każdego województwa oraz dla m. stoł. Warszawy i Łodzi.

2. Zarządzenie Ministra Ziem Odzyskanych, wydane w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania i ogłoszone w Monitorze Polskim, określi na obszarach Ziem Odzyskanych siedziby i teren działania wojewódzkich komisyj.

§ 5. Wydatki Głównej Komisji oraz wojewódzkich komisyj pokrywane są z budżetu Centralnego Urzędu Planowania.

§ 6. 1. W skład Głównej Komisji wchodzi: przewodniczący, powołany przez Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, zastępca przewodniczącego, powołany przez Prezesa Centralnego Urzędu Planowania, oraz jako członkowie: delegaci wyznaczeni w liczbie 4 przez Prezesa Centralnego Urzędu Planowania, po 2 przez Ministrów: Skarbu,

Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu, Aproprowiacji i Handlu oraz Ziem Odzyskanych, po jednym przez Ministrów: Administracji Publicznej, Sprawiedliwości, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Zdrowia, Informacji i Propagandy, Leśnictwa, Odbudowy, Pracy i Opieki Społecznej, Poczty i Telegrafów oraz Spraw Zagranicznych.

2. Ponadto w skład Głównej Komisji wchodzi 10 członków wyznaczonych przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej, 8 członków wyznaczonych przez Komisję Centralną Związków Zawodowych, 2 członków wyznaczonych przez Związek Rewizyjny Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej, 2 członków wyznaczonych przez Związek Gospodarczy Spółdzielni „Społem” oraz 2 członków wyznaczonych przez Związek Samopomocy Chłopskiej.

§ 7. 1. W skład wojewódzkiej komisji wchodzi: jako przewodniczący — delegat wyznaczony przez przewodniczącego Głównej Komisji, jako zastępca przewodniczącego — naczelnik wydziału przemysłowego odnośnego urzędu wojewódzkiego (Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy lub Łodzi) lub jego zastępca oraz jako członkowie — delegaci ministrów, wymienionych w § 6, 3 delegatów wojewódzkiej rady narodowej (w m. st. Warszawie i Łodzi — 3 delegatów miejskiej rady narodowej), 3 delegatów wojewódzkiej komisji związków zawodowych, 2 delegatów izby przemysłowo-handlowej, 2 delegatów właściwego miejscowo okręgu Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej oraz 2 delegatów Związku Samopomocy Chłopskiej.

2. Skład wojewódzkich komisji na terenach Ziem Odzyskanych określi zarządzenie Ministra Ziem Odzyskanych wydane w porozumieniu z właściwymi ministrami i Prezesem Centralnego Urzędu Planowania, ogłoszone w Monitorze Polskim.

§ 8. 1. Główna Komisja rozpatruje sprawy w zespole 5 osób pod przewodnictwem delegata właściwego ministra.

2. Jeżeli w sprawie właściwych jest dwóch lub więcej ministrów, przewodniczącego zespołu wyznacza przewodniczący Głównej Komisji spośród delegatów tych ministrów.

3. Przewodniczący Głównej Komisji wyznacza 4 członków zespołu: jednego spośród delegatów ministrów, jednego spośród delegatów Prezesa Centralnego Urzędu Planowania oraz 2 kolejno spośród innych członków Głównej Komisji.

§ 9. 1. Odwołania od postanowień Głównej Komisji, przewidziane w § 61, rozpatruje zespół odwoławczy Głównej Komisji, składający się z 11 osób pod przewodnictwem przewodniczącego Głównej Komisji lub jego zastępcy.

2. W skład zespołu odwoławczego wchodzi delegat właściwego ministra.

3. Przewodniczący Głównej Komisji wyznacza 2 członków zespołu odwoławczego spośród delegatów ministrów, 2 spośród delegatów Prezesa Centralnego Urzędu Planowania oraz 5 kolejno spośród innych członków Głównej Komisji.

4. Jeżeli w sprawie właściwych jest dwóch lub więcej ministrów, przewodniczący Głównej Komisji wyznacza spośród ich delegatów członków zespołu odwoławczego.

§ 10. Do ważności posiedzeń plenarnych Głównej Komisji wymagana jest obecność przewodniczącego albo jego zastępcy oraz przynajmniej połowy pozostałych członków Głównej Komisji.

§ 11. 1. Wojewódzka komisja rozpatruje sprawy w zespole złożonym z 7 osób pod przewodnictwem przewodniczącego wojewódzkiej komisji lub jego zastępcy. Jako członkowie wchodzi: delegat właściwego ministra, delegat Ministra Skarbu, delegat wojewódzkiej rady narodowej, delegat wojewódzkiej komisji związków zawodowych oraz 2 innych członków wojewódzkiej komisji wyznaczonych kolejno przez przewodniczącego wojewódzkiej komisji.

2. Jeżeli w sprawie właściwych jest kilku ministrów, przewodniczący wojewódzkiej komisji winien do zespołu komisji powołać ponadto delegatów tych ministrów i w takiej samej liczbie innych członków komisji.

§ 12. Członek zespołu Głównej Komisji lub wojewódzkiej komisji powinien się wyłączać z własnej inicjatywy lub na wniosek osób, biorących udział w postępowaniu:

- a) jeżeli jest zainteresowany w wyniku sprawy;
- b) w sprawie małżonka, krewnych lub powinowatych do czwartego stopnia włącznie oraz w sprawie osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- c) w sprawie, w której był lub jest pełnomocnikiem właściciela przedsiębiorstwa;
- d) jeżeli brał udział w wydaniu zaskarżonego postanowienia;
- e) w sprawie, z powodu której wdrożono przeciw niemu dochodzenie wstępne, postępowanie dyscyplinarne lub karno-sądowe.

§ 13. 1. W razie wyłączenia członka zespołu komisji i niemożności powołania innego członka, będącego delegatem tej samej władzy lub instytucji, przewodniczący komisji zawiadomi o tym bezzwłocznie władzę lub instytucję, która członka tego delegowała.

2. Do czasu wyznaczenia nowego delegata mogą być przedsiębiorane tylko te czynności, które nie cierpią zwłoki.

§ 14. 1. Wojewódzka komisja właściwa jest do przeprowadzania postępowania dotyczącego:

- a) przejścia na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego na zasadzie art. 2 ust. 1 i 3 ustawy wszystkich przedsiębiorstw z wyjątkiem przedsiębiorstw należących do kategorii wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. A pkt 1—9 oraz lit. C ustawy;
- b) przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstw na zasadzie art. 3 ust. 1 lit. A pkt 11, 13, 14, 16 i 17 oraz na zasadzie art. 3 ust. 1 lit. B ustawy.

Na żądanie właściwego ministra przewodniczący Głównej Komisji wyłączy spod właściwości wojewódzkiej komisji sprawy poszczególnych przedsiębiorstw i przekaże je do postępowania przewidzianego w § 30.

2. Miejscowo właściwa jest wojewódzka komisja, na której terenie działania położone jest przedsiębiorstwo.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo ma kilka zakładów pracy, podlegających właściwości różnych wojewódzkich komisji, właściwą do prowadzenia postępowania jest ta komisja, na której terenie znajduje się siedziba zarządu przedsiębiorstwa, o ile Główna Komisja, ze względu na celowość postępowania, nie przekaże sprawy innej wojewódzkiej komisji.

4. O wyznaczeniu innej komisji, o której mowa w ustępie poprzednim, oraz o wyłączeniu sprawy spod właściwości wojewódzkiej komisji (ust. 1) przewodniczący Głównej Komisji ogłasza w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziemi Odzyskanych) właściwym dla siedziby zarządu przedsiębiorstwa.

5. Wszczęcie postępowania w wyznaczonej wojewódzkiej komisji nastąpić może nie wcześniej, niż po upływie 14 dni od daty ogłoszenia, określonego w poprzednim ustępie.

§ 15. Główna Komisja rozpoznaje:

- 1) w zespole 5 członków (§ 8):
 - a) sprawy, w których zgłoszone zostały prawa lub zarzuty, przewidziane w § 32;
 - b) zażalenia i odwołania od postanowień wojewódzkich komisji;
 - c) spory kompetencyjne między wojewódzkimi komisjami;
- 2) w zespole odwoławczym (§ 9) odwołania od postanowień Głównej Komisji określone w § 61;

3) na plenarnym posiedzeniu sprawy przekazane w trybie określonym w § 62.

H. Postępowanie.

A. Postępowanie przygotowawcze.

§ 16. Urzędy wojewódzkie (Zarządy Miejskie m. st. Warszawy i Łodzi) oraz izby przemysłowo-handlowe obowiązane są bezzwłocznie sporządzić spisy przedsiębiorstw, położonych na ich terenie działania, a podpadających pod przepis § 14, i przedłożyć je właściwej wojewódzkiej komisji.

§ 17. Na podstawie spisów, określonych w § 16, przewodniczący wojewódzkiej komisji sporządza bezzwłocznie wykazy przedsiębiorstw, które przechodzą albo podlegają przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 18. Przewodniczący Głównej Komisji wyda szczegółowe instrukcje, dotyczące sporządzania spisów przedsiębiorstw (§ 16) oraz ich wykazów (§ 17).

§ 19. Wszelkie władze, urzędy i instytucje państwowe oraz samorządowe, wojewódzkie rady narodowe, izby przemysłowo-handlowe, osoby prawne prawa publicznego, wojewódzkie komisje związków zawodowych i związki rewizyjne spółdzielni R. P. mogą składać w wojewódzkich komisjach wnioski o wszczęcie postępowania, dotyczącego przejścia lub przejęcia na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstw, określonych w § 14.

§ 20. Wnioski te winny zawierać dokładne określenie nazwy i przedmiotu przedsiębiorstwa, miejsce jego położenia, dane uzasadniające wszczęcie postępowania oraz, w miarę możliwości, imię i nazwisko właściciela, jego obywatelstwo, narodowość i miejsce zamieszkania. Jeżeli właścicielem jest osoba prawna, należy podać w miarę możliwości imiona i nazwiska członków zarządu oraz udziałowców, ich obywatelstwo, narodowość i miejsce zamieszkania.

§ 21. Wnioski określone w § 19 przewodniczący wojewódzkiej komisji kieruje na posiedzenie niejawnie wojewódzkiej komisji, która zarządza wpisaniem przedsiębiorstwa do wykazu przedsiębiorstw (§ 17).

§ 22. 1. W przypadku oddalenia wniosku przewodniczący wojewódzkiej komisji zawiadamia o tym wnioskodawcę.

2. Od postanowienia wojewódzkiej komisji oddalającego wniosek służy odwołanie do Głównej Komisji w terminie 7-dniowym od daty doręczenia wnioskodawcy zawiadomienia.

§ 23. Wnioski niewłaściwie skierowane przekaże przewodniczący wojewódzkiej komisji właściwej komisji, zawiadamiając o tym wnioskodawcę.

B. Ogłaszanie wykazów i zgłaszanie zarzutów.

§ 24. Przewodniczący wojewódzkiej komisji ogłasza w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (w Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziemi Odzyskanych) wykazy przedsiębiorstw, sporządzone w myśl przepisów §§ 17 i 21.

§ 25. 1. Ogłoszenie winno zawierać:

- a) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;
- b) miejsce jego położenia;
- c) powołanie podstawy prawnej przejścia lub przejęcia ze wskazaniem, na czyją rzecz ma przejść własność przedsiębiorstwa;
- d) w miarę możliwości — imię i nazwisko właściciela lub współwłaścicieli przedsiębiorstwa.

2. Nie mają znaczenia prawnego drobne niedokładności w określeniu nazwy lub przedmiotu przedsiębiorstwa, jeżeli z całości ogłoszenia wynika, o jakie przedsiębiorstwo chodzi.

3. W ogłoszeniu należy przytoczyć treść przepisów §§ 27 i 76.

§ 26. Jednocześnie z ogłoszeniem wykazu przewodniczący wojewódzkiej komisji ustanowi nadzór państwowy (§ 74) dla przedsiębiorstw, objętych wykazem, a nie znajdujących się już pod zarządem państwowym, osób prawnych prawa publicznego lub spółdzielni i związków spółdzielni.

§ 27. 1. Instytucje wymienione w art. 3 ust. 2 ustawy mogą zgłosić do wojewódzkiej komisji swoje prawa do przedsiębiorstw objętych wykazem, a właściciele przedsiębiorstw mogą ponadto zgłosić zarzuty, że przedsiębiorstwo nie przechodzi albo nie podlega przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

2. W imieniu związków samorządu terytorialnego i związków międzykomunalnych oraz wszelkich innych instytucji, które w związku z wojną, rozpoczętą w dniu 1 września 1939 r., zostały rozwiązane lub utraciły faktyczną możliwość działania, mogą zgłaszać ich prawa wojewódzkie rady narodowe lub urzędy wojewódzkie, a w imieniu spółdzielni — związki rewizyjne spółdzielni R. P.

§ 28. Prawa lub zarzuty winny być zgłoszone w 30-dniowym terminie od daty ogłoszenia wykazu i poparte, w miarę potrzeby, dowodami.

§ 29. 1. Wykazy przedsiębiorstw, co do których nie zostały zgłoszone w terminie zarzuty, przewodniczący wojewódzkiej komisji przesyła właściwemu ministrowi za pośrednictwem przewodniczącego Głównej Komisji.

2. Do przedsiębiorstw tych stosuje się analogicznie przepis § 62.

§ 30. 1. Właściwy minister ogłasza w Monitorze Polskim wykazy przedsiębiorstw górniczych, przemysłowych, komunikacyjnych i telekomunikacyjnych:

- 1) przechodzących na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego na zasadzie art. 2 ustawy, a należących do kategorii przedsiębiorstw, wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. A pkt 1—9 oraz lit. C ustawy;
- 2) przejmowanych na własność Państwa na zasadzie art. 3 ust. 1 lit. A pkt 1—10, 12 i 15 oraz lit. C ustawy;
- 3) wyłączonych spod kompetencji wojewódzkich komisji na zasadzie § 14 ust. 1.

2. Ogłoszenie winno zawierać dane określone w § 25 ust. 1 oraz przytoczenie treści przepisów §§ 27, 28, 32 i 76.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 31. Jednocześnie z ogłoszeniem wykazu minister ustanowi nadzór państwowy dla przedsiębiorstw objętych wykazem, a nie znajdujących się pod zarządem państwowym lub pod zarządem instytucji, wymienionych w art. 3 ust. 2 ustawy.

§ 32. 1. Prawa i zarzuty co do przedsiębiorstw, objętych wykazem określonym w § 30, zgłasza się do Głównej Komisji.

2. Przepisy §§ 27 i 28 stosuje się odpowiednio.

§ 33. 1. O wpłynięciu zgłoszenia praw lub zarzutów (§ 32) przewodniczący Głównej Komisji zawiadomi bezzwłocznie właściwego ministra, a w przypadku zgłoszenia praw przez związki samorządu terytorialnego, związki międzykomunalne lub w ich imieniu — również Ministra Administracji Publicznej lub Ministra Ziemi Odzyskanych. W sprawach dotyczących spółdzielni, zawiadamia się właściwego ministra oraz Związek Rewizyjny Spółdzielni R. P.

2. Termin posiedzenia do rozpoznania zgłoszonych praw lub zarzutów wyznacza się tak, aby między dniem doręczenia zawiadomienia, wskazanego w ust. 1, a dniem wyznaczonego posiedzenia upłynął co najmniej termin 30-dniowy.

C. Postępowanie wyjaśniające.

§ 34. Wykazy przedsiębiorstw, co do których zgłoszone zostały zarzuty (§ 28), ogłasza przewodniczący wojewódzkiej komisji w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziemi Odzyskanych).

§ 35. 1. Ogłoszenie winno zawierać:

- a) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;

- b) miejsce jego położenia;
- c) w miarę możliwości — imię i nazwisko właściciela lub współwłaścicieli oraz miejsce ich zamieszkania;
- d) miejsce i termin posiedzenia komisji oraz wezwanie do stawienia się na wyznaczone posiedzenie osób zainteresowanych z zaznaczeniem, że niestawienie nie wstrzymuje postępowania.

2. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 36. 1. Termin posiedzenia wojewódzkiej komisji winien być wyznaczony tak, by między datą ogłoszenia wykazu a terminem posiedzenia upłynęło nie mniej niż 15 dni.

2. W razie odroczenia posiedzenia przewodniczący ogłasza na posiedzeniu termin nowego posiedzenia. W tym przypadku nie stosuje się przepisu § 34.

§ 37. Na posiedzeniu wojewódzkiej komisji mają prawo składać wyjaśnienia, zgłaszać wnioski i dowody, zmierzające do wyjaśnienia sprawy, właściciel przedsiębiorstwa, przedstawiciel powiatowej rady narodowej, a w miastach wydzielonych — przedstawiciel miejskiej rady narodowej, przedstawiciel miejscowej rady związków zawodowych, zarządca przedsiębiorstwa i inne osoby, które wykażą swój interes prawny i uznane zostaną przez komisję za zainteresowane w sprawie.

§ 38. 1. W posiedzeniach niejawnych wojewódzkiej komisji biorą udział jedynie członkowie komisji wymienieni w § 11.

2. Wojewódzka komisja może przed wydaniem postanowienia zarządzić dochodzenie celem wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy.

§ 39. Posiedzeniem kieruje przewodniczący zespołu rozpoznającego sprawę.

§ 40. 1. Przewodniczący stwierdza na wstępie posiedzenia prawidłowość wyznaczenia i ogłoszenia terminu posiedzenia i obecność wszystkich członków zespołu rozpoznającego sprawę (§ 11).

2. W razie stwierdzenia braków w tym względzie przewodniczący odracza posiedzenie, wyznaczając termin następnego posiedzenia. Nieobecnych członków komisji zawiadamia przewodniczący o terminie następnego posiedzenia w sposób, jaki uzna za najbardziej celowy.

§ 41. Wojewódzka komisja zarządza przeprowadzenie postępowania dowodowego w takim zakresie, jaki uzna za konieczny dla należytego ustalenia, czy przedsiębiorstwo przechodzi albo podlega przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 42. Wszystkie władze, urzędy i instytucje prawa publicznego obowiązane są udzielić wojewódzkiej komisji na jej żądanie potrzebnych wyjaśnień i informacji.

§ 43. 1. W sprawach wymagających wiadomości specjalnych, a zwłaszcza na żądanie właściciela przedsiębiorstwa, wojewódzka komisja przeprowadza dowód z przesłuchania biegłych.

2. O ile dowód z przesłuchania biegłych przeprowadzany jest na wniosek właściciela przedsiębiorstwa, przeprowadzenie tego dowodu następuje na koszt wnioskodawcy.

§ 44. W razie potrzeby dokonania czynności na terenie, podlegającym własności innej komisji wojewódzkiej, właściwa komisja może zwrócić się do niej o wykonanie w zakreślonym terminie oznaczonych czynności w drodze pomocy prawnej.

§ 45. 1. Z każdego posiedzenia spisuje się protokół, w którym winny być uwidocznione:

- a) data i miejsce posiedzenia komisji;
- b) skład osobowy komisji ze wskazaniem urzędów lub instytucji, których są delegatami;
- c) imiona i nazwiska innych osób ze wskazaniem, w jakim charakterze biorą udział w posiedzeniu;
- d) dokładne określenie przedsiębiorstwa objętego postępowaniem;
- e) wyniki i przebieg postępowania dowodowego;
- f) treść zapadłego postanowienia z przytoczeniem krótkiego uzasadnienia;
- g) oznaczenie, czy postanowienie zapadło jednomyślnie, czy też większością głosów.

2. Członkowie komisji, którzy zostali przegłosowani, mogą zgłosić do protokołu swoje zdanie odrębne z uzasadnieniem.

3. Zeznanie świadka winno być na posiedzeniu odczytane i przez niego podpisane.

§ 46. W przypadku wniesienia pozwu o własność przedsiębiorstw, określonych w art. 2 ust. 4 ustawy, przed wydaniem postanowienia przez właściwą komisję o przejściu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego komisja zawiesi postępowanie do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, o ile przedsiębiorstwo, będące przedmiotem sporu, nie ulega przejęciu na własność Państwa na mocy art. 3 ust. 1 ustawy.

D. Postanowienia wojewódzkich komisji.

§ 47. Na podstawie wyniku postępowania wojewódzka komisja wydaje postanowienie:

a) o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu (§ 17) albo

b) o przedstawieniu właściwemu ministrowi wniosku o wydanie orzeczenia o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 48. Postanowienia zapadają zwykłą większością głosów członków zespołu rozpoznającego sprawę; głosowanie jest imienne. Członek komisji nie może wstrzymać się od głosowania, przewodniczący głosuje ostatni. W razie równości głosów rozstrzyga zdanie, za którym opowiedział się przewodniczący.

§ 49. 1. Postanowienia, określone w § 47, przewodniczący wojewódzkiej komisji ogłasza niezwłocznie w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych).

2. Ogłoszenie winno zawierać oznaczenie przedsiębiorstwa (§ 25), sentencję postanowienia oraz pouczenie o trybie zaskarżenia (§§ 50 i 52).

§ 50. Od postanowień wojewódzkiej komisji mogą właściciele przedsiębiorstw oraz osoby, urzędy i instytucje, wymienione w §§ 19 i 27, wnieść odwołanie do Głównej Komisji w zawitym terminie 14-dniowym od daty ogłoszenia postanowienia w wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych).

§ 51. Akta spraw, w których zapadło postanowienie, określone w § 47 pkt b, niezaskarżone w trybie § 50, przesyła przewodniczący wojewódzkiej komisji właściwemu ministrowi za pośrednictwem przewodniczącego Głównej Komisji.

B. Odwołanie

§ 52. Odwołanie wnosi się do wojewódzkiej komisji, która wydała zaskarżone postanowienie. Komisja ta odwołanie wraz z aktami sprawy i ewentualnymi wyjaśnieniami przewodniczącego wojewódzkiej komisji przesyła bezzwłocznie do Głównej Komisji i zawiadamia o wpłynięciu odwołania właściwego ministra.

§ 53. Odwołanie winno zawierać: oznaczenie zaskarżonego postanowienia oraz osoby, która wnosi odwołanie, z podaniem jej adresu, i zwięzłe wyłożenie podstaw odwołania.

§ 54. 1. Wojewódzka komisja odrzuca odwołanie wniesione po terminie lub wniesione przez osoby nieuprawnione (§ 50).

2. Od postanowienia, odrzucającego odwołanie, służy zażalenie do Głównej Komisji w terminie 7-dniowym od daty zwrócenia skarżącemu odrzuconego odwołania.

F. Postępowanie przed Główną Komisją.

§ 55. Główna Komisja rozpoznaje sprawy na posiedzeniach jawnych z wyłączeniem spraw, określonych w §§ 15 pkt 1 c) i pkt 3, 22 i 54, które rozpatrywane są na posiedzeniach niejawnych.

§ 56. 1. Wezwanie na jawne posiedzenie Głównej Komisji następuje przez ogłoszenie w Monitorze Polskim.

2. Ogłoszenie zarządza przewodniczący Głównej Komisji.

§ 57. Przepisy §§ 35—46 i 48 stosuje się odpowiednio do postępowania przed Główną Komisją.

§ 58. Główna Komisja może uchylić zaskarżone postanowienie wojewódzkiej komisji i przekazać sprawę tej komisji do ponownego rozpoznania albo też zaskarżone postanowienie zatwierdzić lub zmienić.

§ 59. W sprawach, w których zostały zgłoszone prawa lub zarzuty (§ 32), Główna Komisja wydaje postanowienie o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu (§ 30) lub o oddaleniu zgłoszonych praw lub zarzutów.

§ 60. 1. Postanowienie Głównej Komisji ogłasza na posiedzeniu przewodniczący zespołu rozpoznającego sprawę.

2. O treści postanowienia, zapadłego na posiedzeniu niejawnym, przewodniczący zespołu rozpoznającego sprawę zawiadamia właściwą wojewódzką komisję, właściwego ministra oraz osobę, urząd lub instytucję, która wniosła odwołanie.

§ 61. Od postanowienia Głównej Komisji, oddalającego zgłoszone w trybie art. 32 prawa lub zarzuty, mogą osoby, urzędy lub instytucje, wymienione w § 27, wnieść odwołanie do zespołu odwoławczego Głównej Komisji w zawitym terminie 14-dniowym od daty ogłoszenia postanowienia (§ 60 ust. 1).

§ 62. 1. Właściwy minister może niezaskarżone postanowienie wojewódzkiej komisji oraz postanowienie Głównej Komisji o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu (§ 59) lub oddalające wniosek o wpisanie do wykazu (§ 22) przekazać Głównej Komisji do ponownego rozpoznania na posiedzeniu plenarnym.

2. Wniosek, właściwego ministra winien być skierowany do Głównej Komisji w terminie 2-miesięcznym od daty wydania postanowienia.

§ 63. Przewodniczący Głównej Komisji z własnej inicjatywy lub na wniosek zespołu rozpoznającego sprawę w Głównej Komisji lub zespołu odwoławczego Głównej Komisji występuje do Głównej Komisji o rozstrzygnięcie na

posiedzeniu plenarnym wątpliwości, nasuwających się w związku z wykładnią lub stosowaniem przepisów ustawy.

§ 64. Posiedzenia plenarne Głównej Komisji zwołuje przewodniczący Głównej Komisji.

§ 65. Postanowienia Głównej Komisji o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu, przewidzianego w § 17, ogłasza przewodniczący wojewódzkiej komisji w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych), a postanowienia o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu, przewidzianego w § 30, ogłasza właściwy minister w Monitorze Polskim.

III. Orzeczenia ministra

o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 66. 1. Właściwy minister wydaje orzeczenie o przejściu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego w myśl art. 2 ustawy oraz o przejęciu w myśl art. 3 ustawy na własność Państwa przedsiębiorstw na podstawie:

- wykazów nadesłanych przez wojewódzkie komisje zgodnie z § 29;
- wykazów ogłoszonych zgodnie z § 30 odnośnie przedsiębiorstw, co do których nie zgłoszono praw lub zarzutów w sposób, określony w § 32;
- niezaskarżonych w terminie postanowień wojewódzkich komisji, wydanych zgodnie z § 47 pkt b);
- niezaskarżonych postanowień Głównej Komisji lub postanowień zespołu odwoławczego Głównej Komisji, których treścią jest stwierdzenie, że odnośne przedsiębiorstwo przechodzi na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego na zasadzie art. 2 lub ulega przejęciu na własność Państwa na zasadzie art. 3 ustawy;
- postanowień Głównej Komisji, wydanych w trybie, przewidzianym w § 62.

2. Jeżeli w sprawie właściwych jest dwóch lub więcej ministrów, orzeczenie o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa wydają łącznie właściwi ministrowie.

§ 67. 1. Orzeczenie ministra zawiera:

- nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;
- miejsce jego położenia;
- wskazanie przepisu ustawy, na zasadzie którego orzeczenie zostaje wydane, z tym, że w przypadku, przewidzianym w § 46, umieszcza się wzmiankę, że

przepis ustawy, na którego zasadzie orzeczenie zostaje wydane, powołuje się tymczasowo aż do rozstrzygnięcia sporu o własność przedsiębiorstwa;

d) wskazanie, na czyją rzecz następuje przejście lub przejęcie przedsiębiorstwa.

2. Orzeczenie to ogłasza właściwy minister w Monitorze Polskim.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

IV. Przejęcie przedsiębiorstwa.

§ 68. Przedsiębiorstwo, przejęte w myśl art. 3 ustawy, przechodzi na własność Państwa z dniem ogłoszenia orzeczenia.

§ 69. Jednocześnie z ogłoszeniem orzeczenia o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa w myśl art. 2 lub 3 ustawy właściwy minister zarządzi objęcie przedsiębiorstwa i wyznaczy w tym celu odpowiednie osoby lub organizacje gospodarcze.

§ 70. 1. Wyznaczone osoby lub organizacje gospodarcze (§ 69) ogłaszają w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych) termin sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego przedsiębiorstwa, objętego orzeczeniem ministra (§ 67).

2. Ogłoszenie winno zawierać:

- nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;
- miejsce jego położenia;
- w miarę możliwości — imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania właściciela lub współwłaścicieli;
- miejsce i termin sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego;
- wzwanie właściciela przedsiębiorstwa do stawienia się w czasie i miejscu, wyznaczonym do sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 71. Protokół zdawczo-odbiorczy sporządza w 4 egzemplarzach osoba lub organizacja gospodarcza, określona w § 69, z osobą, pod zarządem której znajduje się przejmowane przedsiębiorstwo. Jeżeli w sporządzeniu powyższego protokołu bierze udział właściciel przedsiębiorstwa, może on do protokołu zgłosić swoje uwagi i zarzuty. Osoba lub organizacja gospodarcza sporządzająca protokół winna, w miarę możliwości, w protokole oświadczyć się co do zgłoszonych uwag i zarzutów.

§ 72. 1. Protokół zdawczo-odbiorczy powinien zawierać:

- powołanie się na ogłoszenie, określone w § 70, z podaniem daty Wojewódzkie-

go Dziennika Urzędowego (Biuletynu Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych), w którym ogłoszenie nastąpiło;

- b) dokładny opis przedsiębiorstwa;
- c) wymienienie wszystkich składników majątkowych przedsiębiorstwa;
- d) opis urządzeń technicznych przedsiębiorstwa;
- e) spis inwentarza przedsiębiorstwa;
- f) wierzytelności, prawa i zobowiązania przedsiębiorstwa.

2. O ile w przedsiębiorstwie znajdują się składniki majątkowe (np. maszyny, urządzenia), które zostały przeniesione do tego przedsiębiorstwa bez tytułu prawnego po dniu 1 września 1939 r. z innego przedsiębiorstwa lub od osoby nie podpadającej pod przepis art. 2 ust. 1 i 3 ustawy, należy o tym uczynić odpowiednią wzmiankę w protokole zdawczo-odbiorczym.

3. Wzmianka winna zawierać szczegółowe wymienienie składników majątkowych, ich opis oraz wskazanie skąd, kiedy i na jakiej zasadzie składniki te zostały do przedsiębiorstwa wniesione. Właściciele tych składników majątkowych otrzymują odszkodowanie na tych samych zasadach, co wierzyciele przedsiębiorstwa (art. 6 ust. 2 ustawy).

4. Właściciele składników majątkowych, określonych w ust. 2 niniejszego paragrafu, mogą brać udział w sporządzaniu protokołu zdawczo-odbiorczego (§ 71).

§ 73. Z chwilą przejęcia przedsiębiorstwa ustaje ustanowiony nad nim nadzór państwowy.

7. Nadzór Państwowy.

§ 74. Wprowadzony na podstawie § 26 lub § 31 nadzór państwowy nad przedsiębiorstwem powołany jest do strzeżenia majątku przedsiębiorstwa. Czynności zwykłego zarządu przedsiębiorstwa oraz prowadzenie przedsiębiorstwa w ramach normalnej gospodarki należą do osób, które te czynności wykonywały przed ustanowieniem nadzoru państwowego.

VI. Przepisy końcowe.

§ 75. 1. Właściciel przedsiębiorstwa, który bierze udział w postępowaniu, toczącym się na zasadzie niniejszego rozporządzenia, obowiązany jest obrać sobie miejsce zamieszkania dla doręczeń na terenie Państwa Polskiego lub ustanowić pełnomocnika, mającego siedzibę w kraju.

2. W razie nieobrania takiego miejsca zamieszkania lub nieustanowienia pełnomocnika wszelkie wezwania i zawiadomienia, podlega-

jące doręczeniu w myśl przepisu niniejszego rozporządzenia, pozostawia się w aktach. Pozostawienie to ma skutki doręczenia.

§ 76. Uprawnienia, przysługujące na podstawie przepisu niniejszego rozporządzenia właścicielowi przedsiębiorstwa, przysługują w razie jego nieobecności krewnym w linii prostej (zstępnym i wstępnym, również dzieciom nieślubnym), rodzeństwu, małżonkowi, tudzież osobom sprawującym zarząd przedsiębiorstwa nieobecnego właściciela.

§ 77. Zarządy osób prawnych, będących właścicielami przedsiębiorstw, przejętych na własność Państwa na zasadzie art. 3 ustawy, reprezentują interesy tych osób prawnych do czasu wypłaty odszkodowania za przejęte przedsiębiorstwo.

§ 78. W postępowaniu, określonym niniejszym rozporządzeniem, mają odpowiednie zastosowanie art. 36—43 i 49—67 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym.

§ 79. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrom: Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu, Aprowizacji i Handlu, Ziem Odzyskanych, Administracji Publicznej, Sprawiedliwości, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Zdrowia, Informacji i Propagandy, Leśnictwa, Odbudowy, Pracy i Opieki Społecznej, Poczty i Telegrafów oraz Spraw Zagranicznych.

§ 80. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

w/z Minister Obrony Narodowej:

Marian Sychalski

Minister Administracji Publicznej:

Władysław Kiernik

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:

Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Sprawiedliwości:

Leon Chajm

w/z Minister Oświaty:

Halina Kuczkowska

Minister Kultury i Sztuki:

Władysław Kowalski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Stanisław Mikołajczyk

Minister Leśnictwa:

Stanisław Tkaczow

w/z Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski

w/z Minister Przemysłu:
Wacław Ciszewski

Minister Apropowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Żeglugi
i Handlu Zagranicznego:
Stefan Jędrzychowski

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

w/z Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Edmund Giebartowski

Minister Zdrowia:
Franciszek Litwin

Minister Poczty i Telegrafów:
Józef Pułak

Minister Informacji i Propagandy:
Stefan Matuszewski

w/z Minister Ziemi Odzyskanych:
Jan Wasilewski

115

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 11 kwietnia 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa, Przemysłu, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Apropowizacji i Handlu, Komunikacji, Poczty i Telegrafów oraz Ziemi Odzyskanych o określeniu osób, których przedsiębiorstwa przechodzą na własność Państwa

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za osoby narodowości polskiej w rozumieniu ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17) mogą być uznani obywatele Rzeszy Niemieckiej i b. Wolnego Miasta Gdańska, którzy są pochodzenia polskiego lub wykazą swą łączność z narodem polskim, a ponadto złożą deklarację wierności narodowi polskiemu.

2. Za osoby należące do innej narodowości, prześladowanej przez Niemców, mogą być uznani obywatele Rzeszy Niemieckiej i b. Wolnego Miasta Gdańska, należące do grup narodowościowych, które doznawały ograniczeń prawnych po 30 stycznia 1939 r.

§ 2. 1. Za niemieckie lub gdańskie osoby prawne prawa prywatnego uznaje się osoby prawne, których:

- a) bądź siedziba w dniu 1 września 1939 r. znajdowała się na obszarze Rzeszy Niemieckiej albo
- b) więcej niż połowa kapitału zakładowego w okresie między dniem 1 stycznia 1939 r. a datą wejścia w życie ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej stanowiła chociażby przejściowo własność

niemieckich lub gdańskich osób prawnych prawa prywatnego, obywateli niemieckich lub b. Wolnego Miasta Gdańska, nie będących narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej.

2. Z osób prawnych, podpadających pod przepis ust. 1 pkt a) niniejszego paragrafu, nie uważa się za niemieckie osoby prawne prawa prywatnego tych osób prawnych, których majątek w całości stanowił własność osób narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej albo obywateli innych państw i których organa składały się wyłącznie z osób narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej albo obywateli innych państw.

§ 3. 1. Za spółki kontrolowane przez obywateli niemieckich lub gdańskich uznaje się spółki, w których obywatele niemieccy lub gdańscy, nie będący narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej, albo administracja niemiecka lub gdańska mieli decydujący wpływ na zarząd lub działalność przedsiębiorstwa, chociażby udział ich w kapitale spółki był mniejszy, aniżeli przewidziany w § 2 ust. 1 pkt b).

2. Decydujący wpływ na zarząd lub działalność przedsiębiorstwa poza udziałem w jego organach zachodzi zwłaszcza w przypadkach zależności w zakresie kredytu, dostawy surowców, własności przemysłowej (patenty, licencje).

§ 4. Za osobę zbiegłą do nieprzyjaciela uznaje się osobę, która w związku z wojną,